

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

Η ΝΥΜΦΗ

Εἶπομεν τὴν ἔννοιαν τῆς σταυρώσεως καὶ τῶν ἄλλων σταθίων τῆς ἀνθρωπίνης τελειοποιήσεως οἷαν ἐπέδειξεν ἡμῖν ὁ Χριστὸς ἐν τῷ προσώπῳ του. Ἀλλὰ τίνα κυρίως ἐννοοῦμεν Χριστόν; Χριστὸς δύναται νὰ εἶνε ἕκαστος. Χριστὸν ἐνταῦθα κυρίως ἐννοοῦμεν ὄχι τὸ πρόσωπον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τοῦ Ἰησοῦ ἀλλὰ τὴν ἀρχὴν, τὴν μέθοδον, τὸ σύστημα, τὸν βίον, τὸν τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι καθ' ὃν ὁ ἄνθρωπος βαθμηδὸν χριεταὶ ὑπὸ τοῦ ἐνδοτέρου πνεύματος. Τῆς μεθόδου ταύτης οἷαν διέγραψεν ὁ Ἰησοῦς, διακριτικὸς χαρακτήρ εἶνε ἡ ἀγάπη δυνάμει τῆς ὁποίας τις βλέπει ἑαυ-

θ' ἀπήλλατε τὰς κοινωνίας ἀπὸ τῶν πολλῶν κινδύνων καὶ ἀπὸ τῆς πολλῆς ἀσχημίας τοῦ νεκροταφείου.

τὸν ἐν τῷ προσώπῳ παντὸς ἄλλου. Μόνον ὁ δυνάμενος νὰ τρέφῃ τὸ αἶσθημα τοῦτο χρίεται ὑπὸ τοῦ πνεύματος καὶ μεταμορφοῦται βαθμηδὸν ἀπὸ θνητὸν εἰς ἀθάνατον. Ἡ οὐρανία ἐπενέργεια ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς ψυχῆς καθιστᾷ αὐτὴν ἰκανὴν ν' ἀνατολισθῆι πρὸς τὴν θεϊαν οὐσίαν καὶ οὕτω νὰ «συλλάβῃ ἐν γαστρὶ» τὴν θεϊαν προσωπικότητα. Ἐκαστος εἶνε Χριστὸς ἐν λανθανούσῃ καταστάσει διότι ἕκαστος εἶνε ἐπιτομὴ τοῦ σύμπαντος ὅπερ φέρει ἐν ἑαυτῷ τὸν Χριστόν. Τὸ Σύμπαν ἔχει Ὀφθαλμόν, Οὖς καὶ Ἀφῆν· ἐνεργεῖ διὰ Πόθου, Ἐργασίας καὶ Φωτισμοῦ· ζῆ δι' Ἀγάπης, Παραγωγῆς καὶ Γνώσεως· ἐξελίσσεται διὰ Μεταμορφώσεως, Πολλαπλασιασμοῦ καὶ Νόμου. Τὰ δώδεκα ταῦτα στοιχεῖα ἅτινα συγκεφαλαιοῦνται εἰς τὴν τετρακτὺν περικλείουσι τὸ Πνεῦμα—τὸ ἀδιαίρετον ἐνιαῖον δέκατον τρίτον στοιχεῖον τὸ ἀποτελοῦν τὴν κεντρικὴν θέλησιν—ὅπως ἐν τῷ σύμπαντι οὕτω καὶ ἐν τῷ ἀτόμῳ. Τοῦ νόμου τούτου εἰκὼν εἶνε ὁ μυστικὸς Δεῖπνος τοῦ Χριστοῦ ἐν μέσῳ τῶν δώδεκα ἀποστόλων καὶ τὴν συγκεφαλαίωσιν εἰκο-

νίζει ἢ τετρακτὺς τῶν Εὐαγγελίων. Ὁ μυστικὸς δεῖπνος εἶνε προανάκρουσμα τῆς ἐγκαταλείψεως τοῦ κόσμου χάριν τοῦ πνεύματος τουτέστι τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀνθρώπου χάριν τοῦ ἐσωτερικοῦ. Διὰ τοῦτο οἱ εἰς τὸ πνεῦμα ἀφωσιωθέντες παρητήθησαν τῆς πομπῆς τῶν ἐπαίνων καὶ τῶν ἀπολαύσεων, σγόντες τὸ θάρρος γὰρ εἶνε ἀκτήμονες, ταπεινοὶ καὶ ἀγνοί· παρητήθησαν τῶν χυδαίων τοῦ κόσμου φιλοδοξιῶν, τοῦ χρηματισμοῦ καὶ τῶν δογμάτων, ἐπιζητήσαντες δικαιοσύνην, διεκδικήσαντες τὴν εἰρήνην καὶ ὑπὸ μηδενὸς ἀγόμενοι πλὴν τοῦ ἐν ἑαυτοῖς φωτός. Χριστὸς τέλος εἶνε πᾶς ὁ ἔχων τὴν δύναμιν τοῦ ὑποτάσσειν τὰ ἔξω εἰς τὰ ἔνδον, καὶ ἐντεῦθεν ἰδρύειν τὴν «βασίλειαν τοῦ Θεοῦ» διὰ τῆς δεσμεύσεως τοῦ «διαβόλου». Χριστὸς εἶνε τὸ διὰ τοῦ ἀριθμοῦ 13 συμβολιζόμενον φιλόσοφον στοιχεῖον τοῦ ἀτόμου. Ἐν τῷ ἀτόμῳ ὑπάρχει πάντοτε καὶ τὸ φιλοκερδὲς στοιχεῖον οὐτινος ἢ ἐνεργὸς οὐσία συμβολίζεται ἐν τῇ Νέα Διαθήκῃ διὰ τοῦ Ἰούδα. Ἡ ἐπικράτησις αὐτοῦ ἐπιφέρει τὴν κατάρρευσιν τοῦ συστήμα-

τος. Τὸ φιλόσοφον στοιχεῖον σταυροῦται· θ' ἀναστῆ δὲ καὶ θὰ κατισχύσῃ ἀφοῦ τὸ φιλοκερδὲς —ὁ Ἰούδας— ἀποσκορακισθῆ.

Ἐκαστον στοιχεῖον τῆς ἀνθρωπίνης συστάσεως γεννᾶται ἀκμάζει καὶ παρακμάζει. Πρὸς τοὺς δώδεκα βαθμοὺς ἀντιστοιχοῦσι τὰ δώδεκα σημεῖα τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου, τὴν δὲ ἀνθρωπίνην σύστασιν ἀλληγορεῖ ἡ ἐν τῷ προτελευταίῳ κεφαλαίῳ τῆς Ἀποκαλύψεως τοῦ Ἰωάννου Νύμφη ἢ καλουμένη Ἱερουσαλήμ, τουτέστιν Εἰρήνη, ἡ «πόλις ἔχουσα τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ» «ἔχουσα τεῖχος μέγα καὶ ὑψηλὸν» «ἔχουσα πυλῶνας δώδεκα». Οἱ δώδεκα οὗτοι πυλῶνες εἶνε ἐξ ἑνὸς μαργαρίτου ἕκαστος κατασκευασμένος τοῦθ' ὅπερ ὑποσημαίνει ὅτι ἡ τελειοποίησις τῆς ἀνθρωπίνης συστάσεως ἐπιτυγχάνεται ὅπως ὁ μαργαρίτης ὑπὸ ἀνθρώπων οἵτινες κέκτηνται θάρρος καὶ ἰκανότητα καὶ προσέτι εἰσὶν ἀμέριμνοι καὶ ἀπηλλαγμένοι τῶν προσκομμάτων τῆς ἰδιοκτησίας. Ἐχομεν δύο ἀριθμοὺς μεγάλης ἐσωτερικῆς σημασίας τὸν 13 καὶ τὸν 12 τὸν μὲν συμβολίζοντα τὴν ψυχὴν τὸν δὲ

τὸ πνεῦμα. Τὸν 13 ἐπανευρίσκομεν ὡς ἀριθμὸν τῶν σεληνιακῶν μηνῶν τὸν δὲ 12 ὡς ἀριθμὸν τῶν ἡλιακῶν μηνῶν. Τὸ φῶς τῆς σελήνης εἶνε ἀντανάκλασις τοῦ Ἡλίου ὡς ἡ φυγὴ εἶνε τῆς θεότητος. Οἱ δύο ἀριθμοὶ ὁμοῦ ἀπαρτίζουσιν ἓν ὅλον τέλειον. Ἐντεῦθεν ὁ ἀριθμὸς 25 παριστᾷ τὸ πλήρες ἔτος τῆς διφύλου καὶ ἰσορροποῦ ἀνθρωπότητος.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
 ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΝΕΣΤΑΤΙΝΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

ΑΠΟΧΡΙΣΤΩΣΙΣ

Ἄφ' ἧς στιγμῆς ὁ ἄνθρωπος χρισθῆ ὑπὸ τοῦ ἐνδοτέρου πνεύματος μέχρι τῆς νίκης τοῦ οὔτω χρισθέντος, ὁ ἐξωτερικὸς ἄνθρωπος ὑπηρετεῖ τὸ οὔτω διεξαγόμενον ἔργον. Χρησιμεύει ὡς ὄργανον, ὡς ἐργαλεῖον, ὡς ποδήλατον τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀνθρώπου, ἐντεῦθεν εἶνε ἀντάξιός ἐπιμελείας. Ἄλλ' ἐπιμελεῖται τις τοῦ ποδηλάτου ὄχι χάριν αὐτοῦ τοῦ ποδηλάτου ἀλλὰ χάριν τοῦ ἐπιβαίνοντος. Πᾶσα ἐπιμέλεια ὑπερβαίνουσα τὸ ὄριον τοῦτο ἀφαιρεῖται ἀπὸ τῶν συμφερόντων τοῦ ἐμψύχου ὅπως δοθῆ εἰς τὸ ἄψυχον. Οὔτε ἕμως κατωτέρα τοῦ ὀρίου τούτου πρέπει νὰ εἶνε ἡ διδομένη εἰς τὸ ποδήλατον ἐπιμέλεια ἄλλως καθίσταται ἄχρηστον. Οἱ ἀσκηταὶ παρενόησαν τὴν σημασίαν τοῦ ἐνὸς κανόνος ὅπως οἱ ἄσωτοι πα-

ρενόησαν τὴν σημασίαν τοῦ ἄλλου. Ὁ ἀσκητὴς πράγματι περιέρχεται εἰς τὸ αὐτὸ σφάλμα εἰς ὃ καὶ ὁ ἄσωτος διότι ἀμφοτέροι ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὸ ἕριον τῆς ἐπιμελείας ἧς θέον νὰ τυγχάνη τὸ σῶμα ὅπως ἀποβαίῃ τελεσφόρον ὄργανον τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀνθρώπου. Ὁ μὲν ἀπομακρύνεται κατὰ μίαν διεύθυνσιν ὁ δὲ κατὰ τὴν ἀντίθετον. Ὅπερ δὲ οὐχ ἥττον ἀξιοσημείωτον εἶνε ὅτι ἀμφοτέροι εἰσὶν ὑλόφρονες καὶ εἰδωλολάτραι διότι ἀποδίδουσιν εἰς τὸ σῶμα σπουδαιότητα ἣτις ἀντίκει εἰς τὸ πνεῦμα. Ὁ ἀσκητὴς μάλιστα δεικνύει καί τινα ἀγερωχίαν καταφρονῶν τὰς ἀθώας ἡδονὰς ἃς ἡ φύσις ἐδώρησατο εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ὅ,τι ἀπλῶς ἀπαιτεῖται εἶνε νὰ διατηρῆται ὁ ἐξωτερικὸς ἄνθρωπος ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὸν ἐσωτερικόν, νὰ τυγχάνη ὅλης τῆς περιποιήσεως ἣτις εἶνε ἰκανὴ νὰ καταστήσῃ αὐτὸν ἀποτελεσματικὸν μέσον ἐκδηλώσεως τοῦ ἐσωτερικοῦ, νὰ ἔχη ὅλας τὰς χορδὰς του οὕτως εἰπεῖν ἐν τάξει, νὰ εἶναι καθαρὸς καὶ ἄρτιος. Ἐντεῦθεν ἡ ἀνάγκη τῆς τηρήσεως τῶν κανόνων τῆς ὑγιεινῆς μὲν καὶ τῆς καθαρῆς

διαίτης ὅσον ἀφορᾷ τὸ σῶμα, τῶν θετικῶν δὲ ἐπιστημῶν ὅσον ἀφορᾷ τὸν νοῦν, ὥστε νὰ ἐξασφαλίσθῃ «νοῦς ὑγιῆς ἐν σώματι ὑγιεῖ». Τὸ σῶμα εἶνε ὑγιὲς ἐφ' ὅσον ἕκαστον κυττάριον αὐτοῦ ἀποτελεῖ σύστημα ἰθυγόμενον ὑπὸ τῆς κεντρικῆς θελήσεως. Εὐθύς ὡς ἡ ἀνταπόκρισις αὕτη πρὸς τὴν κεντρικὴν θέλησιν παύσῃ τὸ σῶμα σπεύδει εἰς ἀποσύνθεσιν. Οὕτω ὁ ἐξωτερικὸς ἄνθρωπος παρασκευάζεται ὡς κατάλληλον ἐνδιαίτημα καὶ ὄργανον τοῦ ἐσωτερικοῦ. Ἡ δίαίτα δύναται μόνον νὰ εἶνε καθαρὰ ἐὰν συνίσταται ἐκ τῶν φυτικῶν οὐσιῶν, μάλιστα ἐκ καρπῶν οἵτινες ἀναπτύσσουσι τὸν ἀναγκαῖον ἠλεκτρισμὸν ὅπως τὰ μόρια τῆς ἐξ αὐτῶν τρεφομένης σαρκὸς κινητοποιῶνται πρὸς τὴν πηγὴν τοῦ ἠλεκτρισμοῦ—τὸν Ἥλιον—καὶ ὅπως ἐντεῦθεν τὸ νευρικὸν σύστημα ἀποκτᾷ τὴν δύναμιν τῆς ἀνηκούσης αὐτῷ λειτουργίας. Αἱ θετικαὶ ἐπιστῆμαι τότε ἐκμανθάνονται ὑπὸ εὐρύτερον φῶς, καὶ ἀποκαλύπτουσι τοὺς ζωτικωτέρους νόμους των καὶ τὰς κρυφωτέρας ἀληθείας των.

Διὰ τῆς προπαρασκευῆς ταύτης τίθενται αἱ πρῶται βάσεις τῆς ἀποχριστώσεως τοῦ ἀνθρώπου. Πᾶς οὕτω ἀποχριστούμενος καθίσταται «ἡ ὁδός,» «ἡ πύλη» δι' ἧς ἡ ἀνθρωπότης ἐνοῦται μετὰ τῆς θεότητος. Καθίσταται Μεσίας δι' οὗ ἡ ἀνθρωπίνη φύσις σώζεται. «Οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα εἰμὴ δι' αὐτοῦ». Πατέρα ἑαυτοῦ καὶ πάντων τῶν ἄλλων ὁ Ἰησοῦς ἀπεκάλει τὸ πνεῦμα τοῦ Σύμπαντος πρὸς ὃ συνεκινῶναι διότι κατώρθωσε νὰ μεταθέσῃ τὴν συνείδησιν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸν ἐσωτερικὸν ἔνθα ἐδρεύει τὸ πνεῦμα. Οὐδεὶς δὲ συγκοινωνεῖ πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ σύμπαντος εἰμὴ πράττων ὅπως ὁ Χριστὸς ὁ τύπος τοῦ ἀναγεννωμένου ἀνθρώπου. Ὅλιγοι κατορθοῦσι τοῦτο μολονότι ὅλοι ἔχουσιν ἐν ἑαυτοῖς λανθάνουσαν τὴν πρὸς τοῦτο δύναμιν. Δὲν προτιμῶσιν ὅλοι νὰ καταστήσωσι σκοπὸν τοῦ βίου των τὸ πνεῦμα καὶ ν' ἀναφέρωσιν εἰς αὐτὸ πᾶσαν πρᾶξιν των καὶ πᾶσαν σκέψιν των. Οἱ πλεῖστοι εὐρίσκουσιν εὐκολωτέραν τὴν διακονίαν τοῦ σώματος καὶ ἀπέχουσι τῆς πνευματικῆς, ἠθικῆς, δια-

νοητικῆς καὶ σωματικῆς ἐκείνης πειθαρχίας καὶ ἐξασκήσεως εἰς ἣν ὑποβάλλει ἑαυτὸν ὁ ὑποψήφιος Χριστός, ὅστις ἀπορρίπτει ὡς ἄμοιρον ἀξίας ἢ ὀλέθριον πᾶν ὅ,τι δὲν διακονεῖ εἰς τὸν σκοπὸν τῆς ἀποχριστώσεως, καὶ ὅστις οὐδὲν ἔργον θεωρεῖ φορτικόν, οὐδεμίαν θυσίαν ἀλγεινὴν ἐνόσω δι' αὐτῆς ἐξελίσσεται πνευματικῶς καὶ ἐνόσω ἰσχυροποιεῖται ἐν ἑαυτῷ ἡ δύναμις τοῦ ἀγαπᾶν καὶ τοῦ συγχωρεῖν.

Ἐξελθὼν ἀπαξ εἰς ἀναζήτησιν τοῦ χρυσοῦ δέρατος, ὑπ' οὐδενὸς φοβήτρου ἀναχαιτίζεται. Θάφθῃ ἀντὶ πάσης θυσίας εἰς τὸ σημεῖον ἐνθα τὸ θῆλυ ἐνοῦται μετὰ τοῦ ἄρρενος. Εἶπον ἀντὶ πάσης θυσίας διότι ὁ τὴν ὁδὸν ταύτην λαμβάνων ἔχει νὰ θυσιάσῃ πολλά τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸν ἐσωτερικὸν καὶ οὐκ ὀλίγα τῶν ἑαυτοῦ συμφερόντων εἰς τὸ συμφέρον τῶν ἄλλων. Τοὺς τοιούτους οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐκάλουν ἥρωας ὄχι μόνον ὡς ἐξολοθρευτὰς τῶν ἐχθρῶν τῆς ἀνθρωπότητος ἀλλὰ καὶ ὡς εἰς μηδὲν τὴν ἑαυτῶν ζωὴν λογιζομένους προκειμένου νὰ σώσωσι τὴν ζωὴν

ἄλλου ἔστω καὶ ἐλαχίστου. Ὁ ἥρωες ἀποστέργει
 νὰ διατηρῆ τὴν ἑαυτοῦ ζωὴν, διὰ τῆς καταστρο-
 φῆς τῆς ζωῆς ἄλλων ἐμψύχων ὄντων. Τὸ πρό-
 γραμμά του εἶνε αἱ δώδεκα ἄθλοι οὓς ἔχει νὰ
 ἐκτελέσῃ ὅπως φθάσῃ τὴν ἐσωτερικὴν ἡλικίαν
 τῶν τριάκοντα τριῶν ἐτῶν γινόμενος Ἱεράρχης.
 Ὁ θέλων νὰ φθάσῃ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Ἱεράρ-
 χου πρέπει νὰ μὴ ἔχη «μῆτε φόβους μῆτε ὀρέ-
 ξεις» πρέπει νὰ ἔχη τὸ θάρρος νὰ εἶνε ἀπολύτως
 πτωχὸς καὶ ἀπολύτως ἀγνός· πρέπει νὰ θεωρῆ
 ἐντελῶς ἀδιάφορον εἴτε ἔχει χρήματα ἢ μή, εἴτε
 ἔχει κτήματα καὶ οἶκημα ἢ εἶνε ἀνέστιος, εἴτε
 χαίρει ὑπόληψιν καὶ φήμην ἢ εἶνε ἀπόκληρος». Ὁ
 τοιοῦτος εἶνε ἀπόρθητος κατὰ πάσης ἐξωτερικῆς
 προσβολῆς. «Ἐὰν περιέλθῃ εἰς ἀτυχίαν καθιστᾷ
 αὐτὴν εὐτυχίαν· ἐὰν εἰς πτωχείαν καθιστᾷ αὐτὴν
 πλοῦτον· ἐὰν εἰς ζημίαν καθιστᾷ αὐτὴν κέρ-
 δος· ἐὰν εἰς νόσον καθιστᾷ αὐτὴν ὑγιείαν· ἐὰν
 εἰς ἄλγος, ἠδονήν. Τὰς διαβολὰς θεωρεῖ ἐπαίνους
 καὶ δύναται νὰ χαίρῃ ὅταν πάντες λέγωσι κακὰ
 ἐναντίον αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον θεωρεῖ

ζωήν». «Ὁ ἐπιζητῶν τὴν ἐντέλειαν τοῦ Ἱεράρχου δὲν πρέπει νὰ βιοῖ ἐν πόλεσι. Δύναται ν' ἀρχίσῃ ἀλλ' ὄχι καὶ νὰ συμπληρώσῃ τὸ στάδιον τοῦ ἐν πόλει. Διότι δὲν πρέπει ν' ἀναπνέῃ ἀέρα τοῦ ὁποίου ἡ ζωτικότης ἀπεσβέσθη. Πρέπει νὰ βιοῖ εἰς ἀγροὺς, κήπους καὶ ὄρη. Πρέπει νὰ ἐπικοινωνῇ πρὸς τὸν ἀστερόεντα οὐρανὸν καὶ νὰ διατηρῇ ἄμεσον συνάφειαν πρὸς τὰ μεγάλα ἠλεκτρικὰ ρεύματα τοῦ ζωτικοῦ ἀέρος καὶ πρὸς τὴν παρθένον χλόην καὶ γῆν τοῦ πλανήτου, συχνάκις βαδίζων γυμνόπους καὶ λούων τοὺς πόδας αὐτοῦ. Ἐν τόποις μὴ συχνάζομένοις, ἐν χώραις οἷαι ἐσωτερικῶς καλοῦνται «ἀνατολαί» ἔνθα τὰ βδελύγματα τῆς «Βαβυλῶνος» εἰσὶν ἄγνωστα καὶ ἔνθα εἶνε ἰσχυρὰ ἡ μαγνητικὴ ἄλυστις μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ, ἐκεῖ ὀφείλει νὰ συμπληρώσῃ τὴν μύησιν αὐτοῦ ὁ ἐπιζητῶν καὶ θέλων νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ «Μέγα Ἔργον». Πρέπει ἢ ψυχῇ νὰ φωτισθῇ ὑπὸ τοῦ πνεύματος ἵνα ἐπιτευχθῇ ἡ ἐντέλεια τοῦ Ἱεράρχου.